

Sarajevo, 07.11.2016. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
31.10.2016.- 04.11.2016.

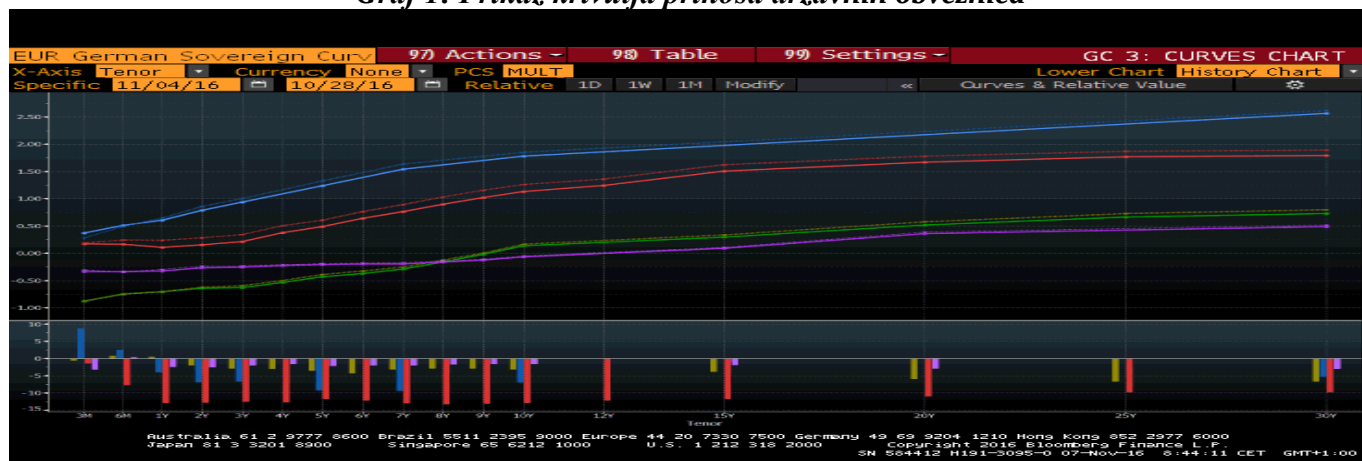
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	28.10.16	-	4.11.16		28.10.16	-	4.11.16		28.10.16	-	4.11.16		28.10.16	-	4.11.16	
2 godine	-0,62	-	-0,64	↘	0,85	-	0,78	↘	0,29	-	0,16	↘	-0,24	-	-0,26	↘
5 godina	-0,39	-	-0,43	↘	1,32	-	1,23	↘	0,61	-	0,49	↘	-0,18	-	-0,21	↘
10 godina	0,17	-	0,14	↘	1,85	-	1,78	↘	1,26	-	1,13	↘	-0,04	-	-0,06	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	28.10.16	-	4.11.16	
3 mjeseca	-0,876	-	-0,882	↘
6 mjeseci	-0,756	-	-0,749	↗
1 godina	-0,679	-	-0,659	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.11.2016. godine (pune linije) i 28.10.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Rasprodaja obveznica na globalnoj razini, pod utjecajem špekulacija o mogućnosti smanjenja obujma kvantitativnih olakšica središnjih banaka se odrazila na blagi rast prinosa sigurnijih obveznica eurozone, pa je tako u utorak prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica dostigao najvišu razinu od 4. svibnja ove godine. Znatno veći dnevni rast 9-10 baznih bodova zabilježile su obveznice Italije i Španjolske istog dospelja. Do kraja tjedna prinosi su bilježili volatilno kretanje zbog neizvjesnosti oko izbora u SAD-u, s jedne strane, te zbog smanjenih očekivanja da će BoE do kraja ove godine smanjivati referentnu kamatnu stopu, s druge strane. Promatrano na tjednoj razini, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili blagi pad.

U mjesečnom biltenu ECB-a je navedeno da bi gospodarstvo eurozone trebalo da nastavi da bilježi rast umjerenim i stabilnim tempom, ali da su rizici po izgled rasta i dalje postojani, a najviše pod utjecajem slabog globalnog gospodarskog rasta i političke neizvjesnosti. Ovaj bilten navodi da se očekuje da će potrošnja i zaposlenost nastaviti da bilježe rast, kao i da bi oporavak poslovnih investicija trebalo da bude nastavljen i poslije narednog tromjesečja. Nakon objavljenih finalnih podataka PMI indeksa za listopad, iz

Markita je priopćeno da oni signaliziraju blagi rast GDP-a od 0,3% u četvrtom tromjesečju, odnosno istu razinu rasta zabilježenu u prethodna dva tromjesečja, uprkos naporima ECB-a da stimulira gospodarstvo. Njemačka je emitirala desetogodišnje obveznice po prinosu od 0,12%, što je znatno više od -0,03%, koliko je prinos iznosio na prethodnoj aukciji održanoj prije mjesec dana. Po većim prinosima Španjolska je emitirala petogodišnje (0,149%), desetogodišnje (1,208%) i petnaestogodišnje (1,558%), a Francuska desetogodišnje (0,46%) i petnaestogodišnje (1,05%) obveznice. Francuska je po rekordno niskim prinosima emitirala tromjesečne (-0,731%), šestomjesečne (-0,678%) i jednogodišnje (-0,635%) trezorske zapise. Belgija je emitirala tromjesečne (-0,741%) i šestomjesečne (-0,716%) trezorske zapise.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (kvartalno) prelim. III tromjesečje	0,3%	0,3%	0,3%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) LISTOPAD	0,5%	0,5%	0,4%
3.	Stopa inflacije – Italija (prelim.) LISTOPAD	0,1%	-0,1%	0,1%
4.	PMI indeks radnointenzivnog sektora – EZ LISTOPAD	53,3	53,5	52,6
5.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) RUJAN	1,5%	0,4%	3,8%
6.	Maloprodaja – Španjolska (G/G) RUJAN	3,3%	3,2%	3,3%
7.	Stopa nezaposlenosti – EZ RUJAN	10,0%	10,0%	10,0%
8.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) RUJAN	11,4%	11,7%	11,5%
9.	Stopa nezaposlenosti – Belgija RUJAN	-	8,0%	8,2%
10.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000) LISTOPAD	77,0	44,7	22,8
11.	PMI kompozitni indeks – EZ (G/G) LISTOPAD	53,7	53,3	52,6
12.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) RUJAN	-1,7%	-1,5%	-1,9%

SAD

Na sjednici FOMC-a, završenoj 02.11.2016. godine, nije bilo izmjene monetarne politike, te je referentna kamatna stopa, u skladu s očekivanjima, zadržana u rasponu od 0,25% do 0,50%. Ova odluka nije donesena jednoglasno, jer su predsjednica FED-a iz Kansas Sitija, George i predsjednica FED-a iz Klivlenda, Mester, glasovale za promptno povećanje referentne kamatne stope. U priopćenju koje je objavljeno nakon ovog sastanka navedeno je da su se u proteklom razdoblju pojačale osnove za povećanje referentne kamatne stope od proteklog sastanka, te su članovi ovog tijela odlučili da sačekaju još dokaza o progresu američkog gospodarstva ka ciljanoj razini stope inflacije i pune zaposlenosti na tržištu rada. Pored toga, navedeno je da je inflacija povećana u odnosu na ranija razdoblja ove godine.

Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna zabilježili smanjenje za sedam do devet baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan. Najveći utjecaj na ovakvo kretanje prinosa američkih obveznica ima neizvjesnost oko rezultata predsjedničkih izbora u SAD-u, koji se održavaju tijekom ovog tjedna. Tijekom proteklog tjedna objavljen je značajan broj ekonomskih podataka, koji upućuju na blago ubrzanje rasta stope inflacije i solidno poboljšanje stanja na domaćem tržištu rada. Pokazatelj inflacije, koji isključuje cijene energenata i prehrambenih proizvoda, tijekom rujna je zadržan na razini od 1,7%, koliko je i očekivano.

Predsjednik FED-a iz Atlante, Lockhart, izjavio je da su podaci s tržišta rada za listopad solidni i da je nastavljen progres tržišta rada prema FED-ovom cilju. On je, također, naveo da će povećanje referentne kamatne stope u naredne dvije godine biti postupno, s obzirom na to da ekonomija bilježi umjerenu razinu ekonomskog rasta od oko 2,0%.

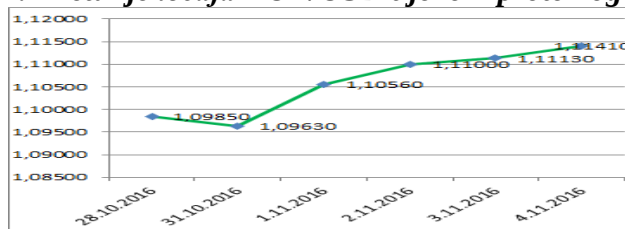
Tablica 4.: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PCE deflator (G/G) RUJAN	1,2%	1,2%	1,0%
2.	Indeks tvorničkih porudžbina (M/M) RUJAN	0,2%	0,3%	0,4%
3.	Stopa nezaposlenosti LISTOPAD	4,9%	4,9%	5,0%
4.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru LISTOPAD	173.000	161.000	191.000

5.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	LISTOPAD	170.000	142.000	188.000
6.	Promjena broja zaposlenih u sektoru radnointenziv. proizv.	LISTOPAD	-4.000	-9.000	-8.000
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. LISTOPADA	256.000	265.000	258.000
8.	ISM indeks prerađivačkog sektora	LISTOPAD	51,7	51,9	51,5
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora	LISTOPAD	53,2	53,4	51,5
10.	ISM indeks uslužnog sektora	LISTOPAD	56,0	54,8	57,1
11.	PMI indeks uslužnog sektora	LISTOPAD	54,8	54,8	52,3

USD je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/USD povećan s razine od 1,0985 na razinu od 1,1141.

Graf 2: Kretanje tečaja EUR/USD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Viši sud u Londonu presudio da je potrebno formalno odobrenje Parlamenta za pokretanje članka 50. Ugovora o EU kojim se formalno istupa iz EU. Vlada je priopćila da će na ovu odluku uložiti žalbu. Održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici zemlje, te je program kvantitativnih olakšica zadržan na istoj razini (kupovina 435 milijardi GBP državnih obveznica, kao i 10 milijardi GBP korporativnih obveznica), kao i razina referentne kamatne stope, koja iznosi 0,25%. Iz BoE je priopćeno da će se utjecaj deprecijacije GBP na inflaciju pokazati kao privremen. Također, primijećen je značajan rast inflatornih očekivanja, te je istaknuto da će se njihovo kretanje pažljivo pratiti. Iz BoE je, također, priopćeno da su potrošačka potrošnja, kao i tržište nekretnina, tijekom kolovoza bili snažniji nego što se očekivalo, te ovi podaci zajedno s jačanjem izvoza, što je rezultat deprecijacije GBP, utječu na revidiranje očekivanog ekonomskog rasta za 2017. godinu na 1,4% s prethodnih 0,8%. Ipak, očekivanje ekonomskog rasta za 2018. godinu je revidirano na niže razine, na 1,5%, dok se za 2019. godinu očekuje rast od 1,6%, što je, također, niže u odnosu na kolovoz. Prognoze inflacije ukazuju da bi ona mogla dostići vrhunac koji bi mogao iznositi preko 2,8% u prvoj polovini 2018. godine, nakon čega bi trebao uslijediti postupni pad.

Krajem tjedna premijerka Velike Britanije, May, obratila se EU liderima i tom prilikom je izjavila da je uvjeren da će odluka suda, koja bi mogla odložiti napuštanje Velike Britanije iz EU bloka, biti poništena, te je istakla da će se ona držati prethodnog plana o napuštanju EU.

Tijekom proteklog tjedna guverner BoE, Carney, prekinuo je špekulacije oko moguće ostavke na ovu poziciju. Carney je uputio pismo ministru financija, Hammond, u kojem je istakao da je počastvovan da se na ovoj poziciji nađe duže nego što je inicijalno namjeravao, i to na način da mandat produži do lipnja 2019. godine, što je sredina u odnosu na razdoblje kada je imao namjeru napustiti ovu poziciju (2018. godina) i u odnosu na razdoblje do 2021. godine, koliko ima pravo da se na ovoj poziciji zadrži. Carney je istakao da se nada da, sada kada je Velika Britanija izglasala napuštanje EU, njegova odluka daje doprinos u normalizaciji prelaza na nove odnose s EU.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	RUJAN	3,0	3,2	3,1
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	RUJAN	61.500	62.900	61.00
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	RUJAN	-	6,2%	5,4%
4.	PMI radnointenzivni sektor	LISTOPAD	54,5	54,3	55,5
5.	Nationwide cijene kuća (G/G)	LISTOPAD	4,9%	4,6%	5,3%
6.	PMI građevinski sektor	LISTOPAD	51,8	52,6	52,3
7.	PMI uslužni sektor	LISTOPAD	52,5	54,5	52,6
8.	PMI kompozitni indeks	LISTOPAD	53,5	54,8	53,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EUR/GBP je zabilježio pad s razine od 0,90043 na razinu od 0,89001, dok je tečaj GBP/USD povećan s razine od 1,2185 na razinu od 1,2517.

JAPAN

Proteklog tjedna je održana sjednica MPC BoJ na kojoj, u skladu s očekivanjima, nije došlo do promjena u aktualnoj monetarnoj politici. Referentna kamatna stopa je zadržana na nepromijenjenoj razini od -0,10%, dok će razina prinosa na desetogodišnje obveznice Japana i dalje biti ciljana ka 0,0%. BoJ će nastaviti s monetarnim olakšicama u sumi od 80 bilijuna JPY godišnje. BoJ je revidirala očekivanja temeljne inflacije za 2017. godinu na 1,5% godišnje s prethodnih 1,7%, dok je za 2018. godinu ovaj podatak revidiran na 1,7% s prethodnih 1,9%. Istodobno, zadržano je očekivanje da će se ekonomija umjereno oporavljati kako izvoz i potrošnja budu jačali.

Guverner BoJ, Kuroda, signalizirao je da će se BoJ i dalje fokusirati na kupovinu državnih obveznica, te je istakao da je malo vjerojatno da će BoJ kupovati i municipalne obveznice, s obzirom na relativno malo tržište istih.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

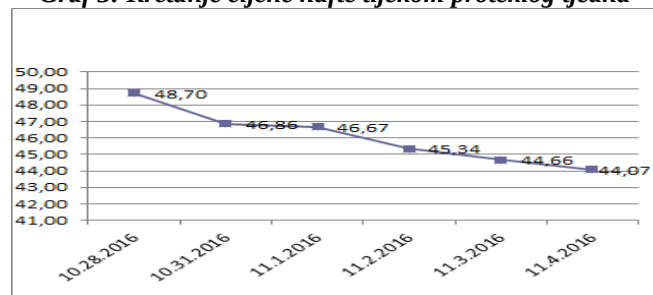
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarna baza (G/G) LISTOPAD	-	22,1%	22,7%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) P RUJAN	1,9%	0,9%	4,5%
3.	Maloprodaja (G/G) RUJAN	-1,8%	-1,9%	-2,2%
4.	PMI indeks radnointenzivne proizvodnje F LISTOPAD	-	51,4	50,4
5.	PMI indeks uslužnog sektora LISTOPAD	-	50,5	48,2
6.	PMI kompozitni indeks LISTOPAD	-	51,3	48,9
7.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G) RUJAN	-	16,3%	13,8%
8.	Indeks potrošačkog povjerenja LISTOPAD	42,6	42,3	43,0
9.	Prodaja automobila (G/G) LISTOPAD	-	0,8%	3,7%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/JPY zabilježio smanjenje s razine od 115,06 na razinu od 114,87. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USD/JPY smanjen s razine od 104,74 na razinu od 103,12.

NAFTA I ZLATO

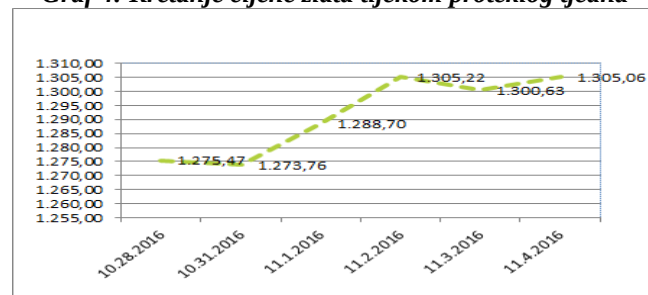
Cijena jednog barela sirove nafte je na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak iznosila 48,70 USD (44,33 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena ovog energenta je bilježila smanjenje, koje je uzrokovano špekulacijama o tome da zemlje članice OPEC-a neće uspjeti da postignu konačan dogovor o smanjenju obujma proizvodnje nafte i zadržavanju proizvodnje u rasponu od 32,5 do 33,0 milijuna barela nafte dnevno, duže vremensko razdoblje. Predstavnici Iraka, Irana, Libije i Nigerije su svojim izjavama signalizirali da njihove zemlje nisu spremne na smanjenje obujma proizvodnje nafte. Doprinos smanjenju cijene dala je i informacija da su u prethodnom tjednu američke zalihe sirove nafte povećane za 14,4 milijuna barela, što je značajno veći rast od očekivanog povećanja za 1 milijun barela. Neravnoteža između ponude i tražnje za ovim energentom je i dalje najznačajniji čimbenik koji utječe na kretanje cijene nafte, koja je na zatvaranju tržišta u petak iznosila 44,07 USD (39,56 EUR) po jednom barelu, što je najniža razina u posljednjih mjesec i pol dana. Na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 9,51%, što je najveće smanjenje od siječnja ove godine.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.275,47 USD (1.161,10 EUR). Početkom proteklog tjedna sudionici na tržištu zlata su bili u iščekivanju rezultata sastanka FOMC-a. Tijekom utorka i srijede, cijena ovog plemenitog metala je bilježila značajan rast, pod utjecajem političke neizvjesnosti u SAD-u, dok je smanjenje cijene zlata u četvrtak bila reakcija na objavljivanje rezultata sastanka FOMC-a. Ovaj sastanak je završen u srijedu, nakon zatvaranja londonske burze, te na njemu nije bilo promjene monetarne politike, što je i očekivano. Ipak, na osnovi priopćenja objavljenog nakon ovog sastanka, analitičari su procijenili da bi FOMC na sastanku u prosincu mogao povećati referentnu kamatnu stopu, ukoliko stopa inflacije nastavi da bilježi rast, te ako ostali ekonomski podaci nastave da se kreću ranijim očekivanim smjerom. Najveći doprinos prošlotjednom povećanju cijene zlata dala je neizvjesnost oko rezultata predsjedničkih izbora u SAD-u, koji se održavaju tijekom ovog tjedna. Na zatvaranju tržišta u petak cijena zlata je iznosila 1.305,06 USD (1.171,40 EUR) po jednoj finoj unci.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.